

Izbija vsak dan razen nedeli in praznikov.

Issued daily except Sundays and Holidays.

LETO—YEAR X.

BOJ ZA SPLOSNO VOJAŠKO SLUŽBO. FRANCOŠKA KOMISIJA V AMERIKI.

V kongresu debatirajo o splošni vojaški obveznosti. Clark je proti predlogi. Sestanek z angleškimi zastopniki.

DOKLER NE PADE AVTOKRACIJA.

Washington, 24. apr. — V senatu in poslanski zbornici se nadaljuje debata o predlogi za prisilno vojaško službo. Več sto peticij za predlogo, ki imajo skupaj četr milijon podpisov, je bilo danes predloženih v kongresu. Champ Clark je izjavil pred celegati lige "National Security," katere se protivi predlogi, da splošna vojaška obveznost ne bo sprjeta.

Washington, D. C. — Na konferenci so se sestali predsednik, državni tajnik Lansing in Arthur J. Balfour kot zastopnik Velike Britanije. Konferenca je trajala pet in štirideset minut, in v dobro poudčenih krogih govore, da je bil rezultat te konference, da Združene države ostanejo v vojni, dokler ne bo uničena pruska avtokracija.

Vodjo britske komisije so sprejeli oficijelno v Beli hiši v ponedeljek dopoldne.

Britski zastopnik Balfour je obvestil predsednika, da je dospela britska komisija v Združene države. Njen namen je, da se dogovori o vsem, kar se tiče vojne. Dejal je, če Združene države čakajo ista vprašanja, da jih reši, kot Anglija ob izbruhu vojne, lahko britska komisija stori mnogo koristnega, ker lahko pokaže na zmote in napake, ki jih je morala Anglija plačati drago.

Govoril je o resni situaciji, o dobro militaristično organiziranem sovražniku, proti kateremu je treba nastopiti pri akcijah soglasno, da vojna kmalu konča z uspehom. Dotaknil se je tudi z zahvalnimi besedami vzroka za vstop Amerike v vojno, njen namen je obvarovati demokracijo.

Predsednik mu je odzdravil s toplimi besedami.

Na konferenci so sklenili, da obdržavajo prvo skupno konferenco, ko dospe v Ameriko francoska komisija.

Washington, D. C. — Razprava v kongresni zbornici v ponedeljek je dokazala, da obstoji nevarnost, da vojaška predloga vojnega departamenta ne bo sprejeta in da zmagajo prijatelji sistema prostovoljcev.

Kongresnik Dent, predsednik odeska za vojaške zadeve, je na delu, da propade predloga. Proti obvezni vojaški dolžnosti so na delu, ravno tiste moči, ki so lani delale, da je bila sprejeta Hayjeva predloga za slučaj vojne. Dotični, ki bi radi bliščali kot poveljniki polkov na ta način, da sami zberejo polke, izrabljajo vso politično moč, da propade vojaška predloga. Njih pritisek je povzročil, da se je mnogo kongresnikov izreklo za sistem prostovoljcev.

Gospodje, ki bi radi bliščali kot zapovedniki polkov prostovoljcev, se zavedajo, če se vrnejo živi iz vojne, da jim je lepa politična karjera zagotovljena. Če ostane sistem prostovoljcev, postanejo poveljniki polkov (regiment komandanti), če je pa sprejeta vojaška predloga, pa mogoče zanje še prilike ne bo, da postanejo lajtnanti, kaj še le polkovniki.

Večina odeska za vojaške zadeve priporoča, da se naj naprvo poskusi s sistemom prostovoljcev, in če se ne priglasi zadostno številu prostovoljcev, naj uvedejo splošno vojaško dolžnost.

Za splošno razpravo o vojaški predlogi so določili osemnajst ur, po določenem roku ima vsak kongresnik, ki se prijavljuje za besedo, pravico govoriti le pet minut.

V senatu gre stvar z vojaško predlogo bolj gladko od rok. Senator Chamberlain, predsednik senatskega odeska za vojaške zadeve (Dalje na 4. strani, 5. kol.)

Joffre, Viviani in ostali člani francoske komisije so prišli na posvetovanje. Vojni zbor se vrši še te dni.

SPREMSTVO AMERIŠKIH BOJNIH LADIJ.

Washington, D. C. 24. aprila. — Francoska vojna komisija, ki je sledila angleški, je dospela danes na ameriška tla. Na čelu francoske komisije sta maršal Joffre, bivši vrhovni poveljnik francoske armade na zapadni fronti in Viviani, bivši ministri predsednik; ostali člani komisije so: podadmiral Cocheprat, markiz Pierre de Chambroun, poslanec v parlamentu, M. Simon, finančni inšpektor, M. Hovelacque, generalni inšpektor za javna mavodila in major Dreyfus, zdravnik.

Parnik, na katerem so se pripeljali francoski gostje, je bil v spremstvu ameriških bojnih ladij. V državnem departamentu še niso izjavili, kedaj se bo vršila vojna konferenca, toda pričakovati je, da se bo začela še ta teden.

Pričakujejo tudi, da bosta Balfour, angleški zunanji minister, in Viviani adresirala senatno zbornico ali morda ves kongres v skupnem zasedanju.

KOLIKO STANE OPRAVA ENA AMERIŠKE DIVIZIJE.

Washington, D. C. — Ameriška divizija šteje 28,235 mož in nji je dodeljenih 6834 konj in 4875 mul. Pred dvema leti je stala oprava divizije \$7,336,550.

Od tega časa se je podražil material in oprava divizije stane danes okoli \$9,000,000.

Nemške divizije so mnogo manjše in štejejo le 17,000 mož in 4000 konj.

Ameriška divizija obstoji iz treh pehotnih brigad, ki štejejo 18,579 častnikov in mož, ene poljske topniške brigade, ki šteje 4030 častnikov in mož, enega polka konjnikov s 1578 častniki in možmi, enega bataljona signalskega oddelka in letalskega škvadrana. Brez trena in avtomobilov šteje divizija 24,891 mož in častnikov, a trensko in avtomobilsko kolono pa 28,334 oficirjev in mož.

OKLOPNJAČA SPUŠČENA V MORJE.

New York, N. Y. — V morje so spustili novo oklopnjačo "New Mexico." Za kurjavo ji bo služilo olje. Bo prva oklopnjača, ki je bo gonila električna sila. Z delom so pričeli v oktobru 1915.

Oklopnjača bo napravila eden in dvajset morskih milj v uri in oborožena bo z dvanaštimi štiri najstreljivimi topovi. Poleg bo imela še druge topove lažjega kalibra, da bo prava plavajoča trdnjava.

ŠTETJE TISTIH KI NE DELAJO.

Charlottesville, Va. — Državni obrambni svet želi, da gubernor odredi v državi West Virginia štetje vseh oseb moškega spola med 16. in 60. letom, ki ne delajo. Med siromaki ni takih oseb, našli jih bodo le med imovitimi sloji.

JEKLARSKI BARONI ŽANJEJO.

Pittsburgh, Pa. — Pittsburgh Steel kompanija naznanja v svojem poročilu, da je v zadnjih devetih mesecih, ki so končali z 31. marcem, napravila \$7,460,421 čistega dobička. V prejšnjih devetih mesecih je znašal dobiček le \$4,275,272.

VREME.

Illinois, Wisconsin, Indiana in spodnji Michigan v sredo. Nestanovitno in hladno. Sveži istočni vetrovi. Povprečna temperatura zadnjih 24 urah: 40. Sonce izhaja ob 4:55, zahaja ob 6:41.

AMERIKA JE ODLIČNI FAKTOR.

Wilsonov načrt za vesoljni mir in svetovno sodišče. Amerika bo pomagala do poraza Nemčije.

Washington, 24. aprila. — Angleški državniki, ki se zdaj mude tukaj, čakajoči na vojni zbor, ki je velikega pomena za bodočnost, odprto izjavljajo, da predsednik Wilson ima v rokah svetovni mir in končni izpad sedanje vojne. Amerika bo odlični faktor.

Združene države bodo na podlagi splošne vojaške obveznosti imele deset milijonov mož pod orožjem in vrhutega bodo imele ogromno drugih potrebščin. Vse to pomeni poraz Nemčije. Oči sveta so torej na Združenih državah in načrti predsednika Wilsona bodo centralna sila, okrog katere se bodo sukali svetovni dogodki bodočih pet let.

Kakor je Wilson že namignil v senatu 22. januarja t. l., ima v načrtu svetovno sodišče in nobene razloga ni, da ne bi zavezniški podpisali tega načrta. Podrobnosti načrta bodo izdelane od časa do časa, kakor se bo že razvijala vojna. Nedvomno bodo razpravljali o tem načrtu že na tej konferenci, ki se ima vršiti v Washingtonu. Da se bo govorilo o bodočem miru in pogojih, ki imajo jamčiti trajni, vesoljni mir, o tem ni dvoma.

V smislu Wilsonovega načrta se ima organizirati mirovna komisija, ki bo merodajna za vse zavezniške in katera bo izdelala pogoje, na katerih ima sloneti bodoči mir. Komisija bo polagoma dobila oblast svetovnega sodišča in to sodišče bo sodilo nemško vlado za vse njene brutalne čine in sedanji vojni. In glavni pogoj miru bo stalno sodišče, ki bo reševalo bodoče sporne slučaje med državami in za odlokom tega sodišča bodo stale vse svetovne sile. Vsak upor z orožjem, ki bi vodil do vojne, bo s tem preprečen.

Poleg zajamčene neodvisnosti in demokratične samouprave za manjše narode v Evropi ima Wilson v svojem načrtu tudi židovsko republiko v Palestini pod protektoratom Združenih držav. Končno je Wilsonova želja, da vse države, ki bodo podpisale mir, obenem podpisajo priznanje Monroejeve doktrine v polni meri in da se izrečejo za "odprta vrata" na Kitajskem.

ŽITO ODHAJA NA VZHOD.

Chicago, Ill. — Nad 17,000,000 bušljev so odpeljali parniki na Velikih jezerih v pristane in miline na vzhodu. Veliki parniki, ki so morali čakati vsled ledu v Mackinacovi ožini, so ostavili calumet-ski bazin in so na potu v Buffalo.

OGROMEN PROFIT.

New York, N. Y. Po poročilih iz Wall Streeta je Bethlehem Steel kompanija napravila v prvih treh mesecih t. l. \$17,500,000 profita.

VAŽNO ZA VOLILCE.

Indianapolis, Ind. — Žene, ki imajo volilno pravico v okraju Marion po novi postavi, morajo pri registriranju v volilni imenik naznaniti svojo starost.

Vpisovanje v volilni imenik za mesto prične dne 7. maja in se nadaljuje do oktobra. Vpisovanje se vrši v mestni hiši.

ŽELI, DA AMERIKA POSTANE SUHA.

Harrisburg, Pa. — Gubernor Brumbaugh je brzojavil predsedniku:

"Resno priporočam postavo, ki določa prohibicijo za časa vojne."

OSEMURNI DELAVNIK V ALASKI.

Juneau, Alaska. — Obe zbornici teritorialne legislature sta sprejeli predlogo, ki določa splošen osemurni delavnik za Alasko.

ODERUHI SE PIPRAVLJAJO.

Špekulantje so skrili 36 milijonov jaje za odiranje. Nagromadeno živila.

Chicago, Ill. — Na železniških tračnicah v Chicagu je stalo v ponedeljek dve sto železniških voz, naloženih s kokoškimi jajci. Jajca so lastnina špekulantov, ki jih drže proč od trga, da pojdejo cene še bolj kvilsko. V teh vozeh je naloženih 80,000 do 100,000 zabojev jaje, v vsakem zaboju je pa 30 tucatov jaje. Špekulantje torej drže od trga 36 milijonov jaje, da bodo toliko bolj odrli konzumente.

Na pacifični obali so letos producirali še enkrat toliko jaje kot lani. Pred štirimi leti so na pacifično obal importirali iz Kansasa, Nebraska, Minnesota in obeh Dakot do 100,000 zabojev kokoških jaje. Letos so na pacifični obali producirali toliko jaje, da krijejo domače potrebe in lahko še eksportirajo od 75,000 do 100,000 zabojev jaje v druge kraje. Kljub temu ne padejo cene.

Te podatke je podal Herliert A. Emerson, ki ga je poslal John J. Dillon, tržni komisar države New York, na zapad, da zbere potrebna fakta o produkciji živeža. Dejal je odprto, da zakon o produkciji in zahtevi nima kaj opraviti z visokimi cenami za kokošja jaja.

Zastopnik tržnega komisarja meni, če uvedejo preiskavo in kaznujejo par špekulantov, da cene pade v teku enega tedna za pet centov pri tucatu. Jajčji kralji, knjižarski baroni in drugi živilni kralji so odgovorni za draginjo.

Zaupnik je bil tudi v Evropi in je dognal, da so cene za jajca in nekatera druga živila vzkja v Chicagu kot v Londonu in Liverpoolu.

S sirovim maslom ni nič boljše, pravi mr. Emerson. Od pacifične obali bodo letos lahko postavili na trg 150 železniških voz sirovega masla. V vsakem vozu je naloženih 24,000 funtov masla. Pred štirimi leti so uvažali na pacifično obal vsako leto 200 železniških voz sirovega masla.

Po mnenju zaupnika so špekulantje zarotniki, ki sodijo v ječo. Mr. Emerson pravi: "Ko smo v New Yorku zlomili perotinarški trust in poslali trinajst trustovcev v ječo, ni padla le cena za polovico, ampak se je tudi pomnožil tedenski dovoz perotnine od 50 železniških voz na 150. Dognali smo, da so imeli perotnino zunaj New Yorka, da so ložje gonili cene navzgor.

Ta odkritja dokazujejo jasno kot beli dan, da je skrajni čas, da vlada prevzame kontrolo nad živili in da kongres določi najmanj pet let ječe pri trdem delu za oderuha, ki bi prodajal blago po višjih cenah, kot jih je določila vlada. Ječa s trdim delom je najboljše zdravilo za ljudske oderuhe.

VODA JE ZRUŠILA RUDNIKE.

Juneau, Alaska. — Voda je vdrla v rudnike Alaska Treadwell, Alaska United in Alaska Mexican, ki so največji v rudniških enotah Treadwellove skupine, in je povzročila zasutbe.

V rudniku Alaska Treadwell so od leta 1882 nakopali za \$40,000,000 zlata. V drugih dveh rudnikih so p dobili za \$16,000,000 zlata.

BOJ MED TIHOTAPCI Z OPOJNIMI PIJACAMI.

Hibbing, Minn. — Peter Butorou je ustrelil Henry Hansona v pivnici neopojnih pijač, ki jo vodi Steve Maras.

Polleija pravi, da sta oba tihotapskim načinom prodajala opojne pijače in sta se najbrž sprla radi razdelitve profita. Do Maraseve pivnice sta se pripeljala v avtomobilu. Govorila sta tiho, da ju drugi gostje niso razumeli, nankrat je Butorou potegnil smokres in ustrelil Hansona. Po izvršenem zločinu je Butorou pobegnil. Star je šele 19 let.

NAJVEČJA BITKA SE NADALJUJE. OBSEDNO STANJE V NEMČIJI.

Strašni boji na Francoskem se vrše noč in dan. Nemci se branijo na vse kripilje. Turki so zopet tepeni.

NOVE PRIDOBITVE ANGLEŽEV.

London, 24. apr. — Reuterjev poročevalec javlja danes iz fronte: "Bitka, ki se zdaj vrši, je najstrašnejša, kar jih je še videla sedanja vojna. Nemci so vrgli v boj velike rezerve in privlekli na bojišče veliko število novih topov. Najbrž razvidijo, da bo sedanja bitka lahko odločilna. Bojevanje prehaja boljbolj na odprto polje."

Rio Janeiro, Brazilija, 24. apr. — Iz Parane brzojavljajo, da se nemški kolonisti v južni Braziliji sbrajo v državi Santa Catharina. Pričakovati je, da pride zopet do spopada z upornimi Nemci.

London, 24. apr. — Angleške čete so osvojile nove pozicije prejšnje noč na široki fronti južno od ceste Bapaume-Cambrai. Na enem mestu so dospeli St. Quentin-skega kanala in proti severu so okupirale Beaucamp in Villers-Plouche. Uradno poročilo opisuje nove pridobitve tudi istočno od Monehy in bliz Roexua.

London, 24. apr. — Na fronti severnoistočno od Arrasa zopet divja strašna bitka, ki grozi prekiniti vse prejšnje boje zadnjih dveh tednov. Iz poročil s fronte je razvidno, da Angleži napadajo z vso furijo in pridirajo dalje preko zasutih zakopov, granatnih kraterjev in gomile nemških mrličev. Nova bitka se je začela včeraj zjutraj med Lensom in Trescautom in Nemci že imajo silne izgube. Ker ni časa ne priložnosti za pokopavanje mrličev, leže kar v kupih na bojnem polju zaeno z ranjenici.

Angleške čete so topot naletele na večji odpor, pa v prvi bitki 9. aprila. Nemci so se pripravili z velikimi rezervami vojaštva in strojnimi pušk in njihova obramba je mnoga močnejša od prejšnje. Kljub temu so Angleži napredovali na celi črti. Bitka je trajala vso zadnjo noč, ki je pa bila jasnejša od dneva spričo gorečih granat in nebrojnih bliskov iz topovskih žrel. Tako ljut je bil angleški zastor granat, ki so padale pred napadajočimi četami in delale med zadnjimi in Nemci neprodimo pregrado, da so bili zasaceni Nemci v zakopih z lahkoto ujeti ali pobiti. 1500 Nemcev je bilo ujetih prvi dan bitke. Proti jutru so Angleži konzolidirali pridobljene pozicije vzle sovražnemu ognju in proti napadom, ki so bili vsi odbiti. Angleška armada je danes bližje Doaia in Cambraia kakor kedaj prej, a obenem se vrši obkoljujoče gibanje naokrog Lensa. Čete, ki so včeraj vzele Gavrelle, zdaj napadajo Fresnes, 2 milj iztočno; v okolišju Guemape, ki je tudi padel pri prvem večerjanjem navalu, proti Visu. V tem kraju je nemški odpor največji, ker jim služijo narurne pozicije gozda in gričev v obrambo. Nemške defenze v Mareoingu in La Cateletu so pod neprestanim ognjem.

VOJNO RAZPOLOŽENJE V KINI.

Peking, 24. aprila. — Navdušenje za vojno na Kitajskem narasča z vsakim dnevom. Kitajci se zelo srde nad početjem nemške vlade, ki je pridržala kitajskega poslanika v Berlinu za toliko časa, dokler se ne vrne nemški poslanik iz Pekinga.

VENIZELOSOVA VLADA BO PRIZNANA.

Washington, D. C. 24. aprila. — Državni departament se bavi z vprašanjem, da bi ameriška vlada priznala provizorično Venizelosovo vlado na Grškem. Državni tajnik Lansing in Wilson preiskujeta početje kralja Konstantina, proti kateremu govore sledeča fakta: Grški kralj je bil že dvakrat poražen pri volitvah, toda vselej je razpustil parlament proti volji naroda in proti grški ustavi. Grška je izza vlade kralja Konstantina pretrgala pogodbo z Zdr. državami, ki so ji pomagale do neodvisnosti od Turčije, in končno se ni držala obveznosti, do katerih so jo vezale pogodbe.

Ti razlogi bodo zadostovali, da Združeni države moralno pomagajo Venizelosu strmoglaviti kraljevo vlado. (Dalje na 5. st., 1. kol.)

Municipijske tovarne v Nemčiji so pod pestjo vojnih oblasti. Vojaška suknja za štrajkarje.

KAJZERJA NAGOVARJAJO, DA SE ODPOVE PRESTOLU?

Amsterdam, 24. aprila. — Nemška vlada je razglasila obsedno stanje v vseh mestih, kjer se vrši stavka v municijskih tovarnah. V berlinskih tovarnah so nabiti plakati, ki groze delavcem, da vsaka oseba, ki se bo še nadalje drznila štrajkati, pojde takoj na bojno fronto. Socialisti so še posebej posvarjeni.

Današnji vladni listi iz Berlina javljajo, da so delavec na delu in proizvajanje municije je zopet "normalno". Nemški militaristični vodje obsojajo vlado, ker je dopustila, da so mogli razviti agitacijo za štrajk, mir in politične reforme.

Berlinska "Pošta", ki je v rokah Kruppovih interesov, nazivlja manjšinske socialiste "anarhiste", in grof Reventlov piše, da je socialistična resolucija, zahtevajoča demokratiziranje Nemčije, bila sprejeta samo zato, da zadovolji Američane.

Kodanj, 24. aprila. — Potniki, ki so prišli iz Hamburga, pripovedujejo, da je bil tamkaj velik štrajk prejšnji teden. Delavska demonstracija je celo prisilila mestne oblasti v Hamburgu, da so zhen dan suspendiralne krusne karte in dovolile delavcem, da dobe več kruha kot po navadi.

London, 24. aprila. — Iz Haga javljajo, da je nemška vlada obvestila ameriške ambasadorje poročevalce, kolikor jih je v Nemčiji, da morajo oditi. Poročevalec bodo odšli v Šveco.

Rim, 24. aprila. — Španski listi so prinesli vesti, da ožji sorodniki nemškega kajzerja nagovarjajo zadnjega, da se naj odpove prestolu. Vest se glasi, da je bil pred kratkim sestanek cesarjeve rodbine in neki Hohencolere je brez ovinkov rekel kajzerju, da edina rešitev za Nemčijo je, ako se odpove prestolu, kakor je storil ruski car. Cesar Viljem je prebledel in zapustil sobo mrmrajoč: "Bom videli". Še isti dan se je vršil drugi sestanek članov dinastije in navzroč je bil tudi kancelar Bethmann-Hollweg, toda kaj so ukrepali, je še zmiraj tajnost.

Rotterdam, 24. aprila. — Danes se zopet snide nemški državni zbor in pričakovati je, da bo kancelar Bethmann-Hollweg zopet kaj povedal.

VOJNO RAZPOLOŽENJE V KINI.

Peking, 24. aprila. — Navdušenje za vojno na Kitajskem narasča z vsakim dnevom. Kitajci se zelo srde nad početjem nemške vlade, ki je pridržala kitajskega poslanika v Berlinu za toliko časa, dokler se ne vrne nemški poslanik iz Pekinga.

VENIZELOSOVA VLADA BO PRIZNANA.

Washington, D. C. 24. aprila. — Državni departament se bavi z vprašanjem, da bi ameriška vlada priznala provizorično Venizelosovo vlado na Grškem. Državni tajnik Lansing in Wilson preiskujeta početje kralja Konstantina, proti kateremu govore sledeča fakta: Grški kralj je bil že dvakrat poražen pri volitvah, toda vselej je razpustil parlament proti volji naroda in proti grški ustavi. Grška je izza vlade kralja Konstantina pretrgala pogodbo z Zdr. državami, ki so ji pomagale do neodvisnosti od Turčije, in končno se ni držala obveznosti, do katerih so jo vezale pogodbe.

Ti razlogi bodo zadostovali, da Združeni države moralno pomagajo Venizelosu strmoglaviti kraljevo vlado.

IZ GLAVNEGA URADA.

Seja gl. upravnega odbora. 19. marca 1917.

Navzoči: Verderbar, Terbovec, Kuhelj, Zavrtnik, Molek in upravitelj Godina. Zapisnik prejšnje seje prečitani in sprejeti.

Br. Zavrtnik poroča: Po sklepu zadnje seje sem pisal socialistični eksekutivi v Svisco glede na informacije, kar se tiče "Slovenskega pomožnega odbora" (Z. Z. Z.); pisal sem tudi g. Ante Činperčiču, da homo storili vse, kar je v naši moči z ozirom na njihovo prošnjo, kakor hitro dobimo formalne informacije. — Br. Molek, drugi pomožni urednik, je pustil delo, ker je dobil boljše službo. Bili smo prisiljeni obrniti se na br. Terboveca, da nam pomaga začasno, dokler ne dobimo stalne pomoči. Pisali smo br. Brunschmidu, kateri je pa odgovoril pozno in nejasno. Nato smo se obrnili na br. Peter Bernika, da sprejme službo na poskušnjo s \$75 mesečno. Br. Bernik je odgovoril, da sprejme.

Br. Molek poroča, da se je vdeležil seje zastopnikov delavskega časopisa v Chicagu, na kateri so razpravljali o preliminarnem načrtu za financiranje velike delavske fotodrame "Wild Irons". Sprejeta je bila resolucija, s katero tozadevni odbor pozivlja delavske organizacije v Chicagu, da se odzovejo s prostovoljnimi prispevki in spoji. Prihodnja seja se vrši v drugi polovici aprila. Se vzame na znanje.

Br. Terbovec poroča, da je zanašil drevesa okrog samotnega poslopja in predlaga, da se med drevesi poseje trava in zagradi dotični prostor. Sprejeto.

Br. Verderbar poroča: Blaž Novak, tajnik S. N. P. Z. v Conemaugh Pa., piše zaradi združitve in je poslal pogoje združitvenega odbora. — Pogoj se sprejmejo kot preliminarni, gl. taj. je pa naloženo, da izdela pogodbo v slovenskem in angleškem jeziku, katere se jim predloži in objavi v glasilu.

Društvene zadeve: Št. 34, Indianapolis, Ind. Posmrtnina po Peter Pretnarju v znesku \$100, ki je bila nakazana njegovi sestri Mary Pretnar, se je vrnila iz Dulutha, Min., ker je dedinja v umobolnici. Denar se naloži v posebni fond.

Štev. 5, Cleveland, O. Društvo je poslalo iniciativni predlog za pri S. N. P. J. — Se vzame na znanje in objavi v glasilu.

Štev. 9, Yale, Kans. Društvo je poslalo iniciativni predlog za spremembo 13. člena v ustavi, stran 30. — Se vzame na znanje in objavi v glasilu.

Štev. 165, Smithon, Pa. Društvo apelira, da bi jednota pomagala pri povrnitvi stroškov, ki jih je imel Tony Potokar, stric umorjenega br. Bučarja, ko je iskal pravice pri sodišču. Denar za zagovornike si je izposodil in zdaj je v stiski. Gl. upravni odbor ne more storiti drugega, kakor da svetuje, da skuša društvo oziroma prizadeti Potokar dobiti pooblastilo od dediča (očeta) v stari domovini, kateri naj povrne stroške od posmrtnine.

Štev. 38, Kenosha, Wis. Na letni seji smo odbili operacijske stroške br. Majerju na priporočilo vrhovnega zdravnika, ki je izjavil, da operacija na kili ni bila nevarna. Zdaj pa poroča dr. Kern, da je po njegovem mnenju član vršen povrnitve stroškov, ker je bil operiran na "strangulated hernia". — Se izplača.

Štev. 88, Moon Run, Pa. Geo Oswald, kateremu so bili odklonjeni operacijski stroški na priporočilo vrhovnega zdravnika, grozi po svojem sodku s tožbo, ako ne plača do 1. aprila. Dr. Kern piše vidrugi, da se mu zdi, da je član imel "ingenua hernia" in svetuje, da dobimo boljše zdravniške podatke. Sklenjeno, da zahtevamo zapriseženo izjavo.

Štev. 21, Pueli, Colo. Br. J. Tomko je bil operiran za vnetjem slepiča, toda v zdravniški izjavi niso navedeni stroški, vdel česar se ne plača.

Štev. 248, Hagevo, Pa. Društvo pošilja račun br. And. Levarja v znesku \$518 kot povrnitev stroškov, ki jih je imel pri obisku odlatnega Josepa Pošak. V smislu prejšnjega sklepa se račun ne izplača.

Štev. 230, Bryant, Okla. Br. M. Bister je dobil službo streljača in

prosi, da bi ostal aktiven član, ker ne dela za višjo plačo in ker delo ni nevarno. Sklenjeno, da zahtevamo pojasnila od tamošnje unije in kompanije.

Štev. 201, Delagua, Colo. Društvo se pritožuje, da od raznih strani silijo k njim bivši stavkokaži s prestopnimi listi. Društvu se sporoči, da v smislu pravil ne moremo zadržati tega.

Štev. 123, Panama, Ill. Br. J. Špilar zahteva odškodnino za nogo in ima potrdilo od zdravnika, da je noga tuberkulozna v kostnem zgibu. Br. Vine, Canjkar piše iz St. Louisa, da je bil cselmo s tem članom pri dobrih zdravnikih, ki so rekli, da bi operacija mogoče pomagala, ali noga bi kljub temu ne bila več rabna za delo. Član se ni dal operirati. — Sklenjeno, da ponudimo članu odpravnino.

Izredna pdpora v znesku po \$25 vsakemu se izplača sledečim neozdravljivim članom, ki se nahajajo v stiski:

- John Basel, st. 6, Morgan, Pa.; K. Drgan, št. 21, Pueblo, Colo.; John Hribar, št. 5, Cleveland, O.; Ant. Blažević, št. 162, Albia, Ia.

Upravištvu "Proletarca" prosi za oglas v Majskem listu. Se dovoli ena stran.

Dnevni red je izčrpan in br. podpredsednik zaključil sejo.

Jos. Kuhelj, Ivan Molek, podpredsednik, zapisnik.

Iniciativni predlog.

društev zapadne Penna, katerega so odobrili zastopniki in članstvo na skupni konferenci dne 28. Januarja t. l. v Canonsburgu, Pa.

Ker je skoro vedno primankljaj v skladu bolniških podpor, oziroma je v njem samo toliko, da se komaj vzdržir ter so vsako leto po par mesece naklade, kar konsekvntno vzbuja pri članih nezadovoljnost in naravno tudi ovira agitacijo za S. N. P. J. — So zgoraj omenjena brustva na svojem sestanku po dolgih debatah sprejela sledeči iniciativni predlog:

1) Da se naj asenent v bolniški sklad poviša od 65c na 70c, torej 5 centov na mesec na vsak dolar dnevne bolniške podpore.

2) Ker kot razrednozavedni delavci verujemo v enakopravnost vseh narodov, a vkljub temu S. N. P. J. samo slovensko pleme, se u temu tepta stalnice naše organizacije in nje članstva. Z ozirom na doslednost in npliv katerega je treba pridobiti S. N. P. J., je stavila konferenca še točko, ki se glasi:

Član in članica Slovenske Narodne Podpore Jednote lahko postane vsaka značajna možka ali ženska oseba, ki je znaočna katerega slovanskih ali pa angleškega jezika. (Vsi drugi stavki v petem členu 1. točka društvenih pravil ostanejo nespremenjeni.)

Nadalje naj se razume, da uradni jezik ostane slovenski, kot določa 5. točka raznih določb na 97. strani pravil.

Upajoči, da bodo bratska društva na svojih prvih sejah vzela omenjeni predlog v pretres, se v imenu zavednega članstva priporoča, da podpirate to vevlačno točko, da končno pride na splošno glasovanje, ker tem potom se ho pronašlo imenje ozir. volja članstva, na kar se bodo ozrali delegatje prihodnje konvencije.

Odbor konference: Fr. Smolej, predsednik; John Kvartieh, podpredsednik; M. Cetinski in Fr. Gottlieber, zapisnikarja.

Odbor za sestavo iniciative: Jože Ambrožič, A. Barilar, M. Cetinski, F. Klaser in J. Kvartieh.

DOPISI.

ALI NAJ PODPIRAMO PREDLOG ZA KNJIŽEVNI ODBOR PRI S. N. P. J.?

Iniciativni predlog, ki ga je bilo stavilo društvo št. 5 S. N. P. Jednote v Clevelandu, O., in ki se nanaša na ustanovitev književnega fonda, pri S. N. P. J. z namenom, da se omogoči založba slovenske književnosti, je brezdvomno eden najvažnejših predlogov — izven milvauske resolucije — o priznanju razrednega boja — od kar obstoji S. N. P. J. l.

Potrebe na književnem polju med ameriškimi Slovenci postajajo od dne do dne večje, to čuti vsak, kdorkoli si je s čitanjem časopisov in knjig razširil svoje duševno obzorje in vstvaril podlago za temeljitejšo izobrazbo.

Nekaj politične in splošne izobrazbe nam daje naše časopise.

Toda popolnejše izobrazbe nam ne more dati noben časopis, ker mora časopisje na prvem mestu služiti časovnim potrebam. Globjo izobrazbo zamore dati edino dobro urejena književna organizacija. In te nimamo. V zadnjih letih je bilo v naših časopisih objavljenih precej pametnih in koristnih razprav. Kazvila se je tudi beletristika. Toda kaj pomaga, ko je pa vse to porazmetano in poizgubljeno — in če se ne ho zbralo in uredilo v celoto, ne ho nikdar nič štele. Temu kar je, bi bilo treba dodati novega materiala. Ustvariti je torej treba književno ognjišče, ki naj nam pozneje služi za književni muzej. Kaj so posamezni ostanki izkopin iz pradohe, če leže kje globoko pod zemljo? Arhielogo in oim, ki se zanimajo za to zgodovino, služijo ti ostanki šele tedaj, če so zbrani, organizirani in postavljeni v službo. Kar velja za iskalec izkopin, velja v tem slučaju za našo književnost. Razlika bi bila le v tem, da rabimo mi to zbirko bolj s praktičnega kakor pa historičnega namena.

Vprašanje, sedaj nastane: kdo naj prevzame nalogo zbiranja in založbe naše književnosti? Privatlkih založnikov nimamo; kajti vse v resnici kulturno delo, ki naj služi res svojem namenu, ne daje v tem drvenju po dolarju nobenih garancij za gnotni vspeh, in zato tudi ni nič vablljivo, da bi začel kdo na svojo pest to podjetje. To je za nas važno, kajti to je vzrok, da nimamo svoje književnosti. Toda kako temu odproč? Čisto lahko! Ali se nismo priučili kooperativnemu delu? Ali se ne organiziramo, da se zavarujemo proti boleznim in nesreči, proti gospodarskemu in političnemu izkoriševanju? Da! Vsi priznavamo, da je tako! Zakaj pa naj bi bilo potem glede izobrazbe drugače? Na vseh straneh so žive priče, da smo spoznali vrednost organizacije. Ni potrebno, da jih naštevamo. Vsak izmed nas se v načelu strinja, da je organizacija potrebna.

Ako sprejememo to načelo — in sprejeti ga moramo, če nočemo varati same sebe — tedaj ne preostane drugega, kakor da vključimo v to načelo tudi organizacijo književnega fonda. Ali ne bi mogli torej prispevati v ta fond v osmihi obrokih po 5c in si tako omogočiti književno organizacijo? Čisto lahko! Glavno je kapital; drugo pride potem, kakor v vsakem drugem podjetju, samo ob sebi.

Pa bo morda kdo ugovarjal, češ da je stvar dobra, toda on ne ho imel nobene koristi od tega. Well, to zapreko ho odbor pač lahko odstranil, in sicer na ta način, da vrne tistim, ki mislijo da jim književnost res ne bo nič koristila, ko se odsek ustanovi, vplačano svoto, to je tistih 40c.

Sempujta se sliši tudi trditve — te niso sicer tako goste — da se za nas sploh ne izplača širiti slovensko književnost, kajti čas nas ho takoalitato kmalu požrl v asimilaciji ameriškega naroda. Ta izgovor je — kakor pravi Amerikane — zelo "sily", kajti povprečna naša starost vzeta s stalnice imigracije, to je naseljenstva, še ni toliko, da bi morali opustiti slovensko književnost iznemar. Nekako v sredini smo, in čisto lahko računamo še na dve generaciji, predno se vtopimo.

Bratje, na dan! Povejte vsak svoje mnenje! Od podpore in vsprejetja tega načrta zavisi mnogo! Kajti če načrt ne ho sprejeti, nas bodo tisti, ki so slišali naše izjave in čitali naše resolucije, v katerih izjavljamo, da smo za napred in prosveto smatrali za lažnjive in hipokrite! Dokažimo, da naše resolucije niso samo na papirju, ampak da se po njih tudi ravnamo! Naša deviza mora biti naprej! Neustrašeno naprej, na delo, ki je v soglasju naših resolucij in izjav: Naprej, za napred, prosveto, končno duševno in gospodarsko svobodo! Bratje! Brez duševne svobode, nam ni mogoče pričakovati gospodarske svobode! In če hočemo biti logični moramo podpirati in sprejeti načrt, ki ga nam predlaga društvo št. 5, S. N. P. Jednote v Clevelandu, O.

Z bratskim pozdravom, Frank Petrich, član dr. Francisco Ferrer, št. 131.

Collinwood, O. — Kar se tiče društvenih zadev, če precej dobro napredujemo, to priča statistika mesečnih poročil od štirih društev

SNPJ, da vplačama nad \$1.000, mesečnih prispevkov. Poleg tega so razna samostojna in druga društva raznih "Jednot" in "Zvez", katere tudi jako dobro napredujejo. Radi tega je vsak lahko zavarovan za slučaj boleznim ali nesreče. Toda kljub temu se najdejo še rojaki, kateri niso pri nobenem društvu, in ako jih doleti potem kakka nesreča, so navezani na pomoč drugih ljudi. Jaž ne razumem, zakaj da so oni še tako nemarni, da zapuste samega sebe. Kolikor časa je človek zdrav in da lahko zasluži, tudi lahko vplačuje mesečno. Ko pa zboli ali se mu kakka nesreča prigodi, je pa vendar preskrbljen, da mu ni treba okoli rojakov prositi za podporo. Rojaki pristopajte k SNPJ., in ako vidite kakega rojaka, kateri še ni pri nobenem društvu, nagovorjajte ga toliko časa, da ga pridobite za naše društvo. — Zadnji se je tukaj primeril jako žalosten slučaj, kar nam priča zaniknost nekaterih rojakov. Umrl je v tukajšnji naselbini rojak John Subana doma iz Lokovec na Primorskem, za navadno proletarsko boleznijo jetiko. Bolehal je okoli dve leti. Bil ni pri nobenem podpornem društvu. V boleznim z njegovi prihranki hitro pošil, kar se samo obsebi razume, in nazadnje je bil odvisen od drugih ljudi. V Ameriki je bival okoli 4 leta. V starem kraju zapuščala žalujčo soprogo in kopice nepreskrbljenih otrok v največji bedi. Rojaki, naj vam bude ta žalosten slučaj za vzgled in pristopite v društvo, nikar ne odlašajte na poznejši čas, ker ne veste kedaj vas nesreča doleti.

Ob enem naznanjam vsem onim članom društva "Vipavski raj", kateri niste bili na zadnji seji, da se korporativno vdeležimo majniškega izleta na Kasteleceve farme, katerega priredi samostojno pevsko društvo "Soča" 6 maja t. l. Zbirališče točno ob 2 uri popoldan pri "Emerichu" na St. Clair Ave., odkar se potem peljemo z Nothingham karo. Vsakdo naj raje pride nekaj minut preje, da ne bode potem nepotrebnega čakanja. Torej na svidenje. Pozdrav vsem, "Prosveti" pa zopet tisoč novih naročnikov.

A. Ličen.

Bridgeport, O. — Zadnji čas me je več rojakov pismeno vprašalo, kake so tukajšnje delavske razmere, in radi tega sem se odločil, da malo pojasnim.

Prejšno zimo smo delali 2 do 3 dni v tednu. Ker so nam pa vedno ubljubovali takozvano "delavsko prosperiteto", smo čakali potrpežljivo in s prazno denarnico v žepu. Sedaj delamo malo bolje, toda še ne tako dobro kot so nam obljubovali. Kadar se bode kaj bolje obrnilo, bodež se poročal. V zimskem času smo imeli dosti prostega časa in tega smo dobro izrabili. Učili smo, se pridno ameriških postav. V kratkem časid nas je postalo lepo številno ameriških državljanov. Radi tega izrekam najlepšo zahvalo vsem onim, kateri so nam pripomogli do tega.

Naznanjam vsem članom društva "Edinost", št. 13 SNPJ, da se prihodnje seje, katere se vrši 29. t. m. obilnoštevilno vdeleže. Na dnevnem redu imamo več važnih točk in razpravljali bomo tudi o veselici, katero nameravamo prirediti 30. maja t. l. na kar opozarjam vse cenjeno rojake na to veselico. Obširneje bodež o pravem času poročali.

Frank Sedej, tajnik.

Franklin, Pa. — Žensko podporno društvo "Zorislava," št. 148 S. N. P. J. je na svoji zadnji mesečni seji sklenilo, da članice, ki se ne udeležijo društvenih sej vsaj vsake tri mesece po enkrat plača v društveno blagajno 25c kazni, v slučaju pa da se še nadalje ne udeležijo sej, tedaj se tako članice suspendira.

Opozarjam vse članice, da nobena se pregre tega naznala, da ne bode potem nepotrebnih izgovorov; v tem slučaju ne ho izjeme, ker sklep društva mora biti vsaki članici svet.

Frances Vidrič, tajnica.

Chicago, Ill. — V "Prosveti" št. 88 je bil priobčen rezultat kontesta za nabiranje tisoč novih naročnikov. Med kontestanti sem videla tudi moje ime in še celo na prvem mestu. Nikdar nisem tega pričakovala, da bode mesto Chicago dobilo prvo mesto.

Ko je upravništvo "Prosvete"

objavilo, da se je na zadnji letni seji gl. odbora S. N. P. J. sklenilo, da se razpiše kontest za tisoč novih naročnikov, sem začela premišljevat, ali bi bilo mogoče kaj napraviti v tem mestu, ali ne. Sama nisem vedela, ali bi začela nabirati in agitirati za Prosveto. Povpraševala sem druge rojake, kateri že dalj časa žive tukaj in bolj poznajo tukajšnje razmere, kot jaz. Toda vsak mi je odsvetoval! Toda bolj ko sem premišljevala, bolj sem dobila pogum in sklenila sem da začnem, bodež vsaj videla ali se da kaj upravit ali ne. In začela sem z agitacijo na neki slovenski veselici. Agitacija na tej veselici se mi je prav dobro obnesla in dobila sem tak pogum, da sem z velikim navdušenjem začela agitirati med člani in članicami S. N. P. J., kateri so mi v vsake moziru zelo pomagali do tako obilnega uspeha, za kar se jim tem potom najsrčneje zahvaljuj, kateri so pri meni naročili list, da kadar jim poteče naročina, da si jo zopet obnovi, da se jim ne bode list ustavil. Iz tega se sklepa, da mesto Chicogo ni eno zadnjih. Ili je treba med ljudi in poštvovaljno delati in agitirati, pa se doseže lep uspeh. Ako bode mo doma sedeli in roke križem držali, pa gotovo ne bode mo nič dosegli.

Enkrat sem videla v Chicagi igro "Bucek v strahu" in sem ališala kako je Bucek vedno rekel: "Korajža velja!". In to sem si dobro zapomnila. Torej korajža velja in naprej za "Prosveto".

Dobila sem že več čestitk iz raznih slovenskih naselbin, in tudi brzojavok, ki se glasi: "Masocoutah, Ill. Častitamo iz daljnega izhoda na tvojem delovanju za Prosveto. Fr. Stonich, zapis., Martin Ostrožnik taj., John Založnik, preda., Mary Pichler podpreds., Jakob Misaleta blg., John Ogrine člani št. 301. Upamo, da

se še zanprej tako zanimata. Živijo!" Hvala za vse čestitke, katere sem dobila iz raznih naselbin.

Se enkrat se zahvaljujem vsem mojim prijateljem, kateri so mi pomagali pri mojem kontestu in se še nadalje priporočam, da mi pomagajo, kadar bom kaj takega prevzela. In želim, da bi bilo v Chicagi pri drugih prilikah več kontestov; potem bi se dalo napraviti. Naprej za list "Prosveto".

Mary Udoyieh.

Waukegan, Ill. — Društvo "Slog", št. 14 S. N. P. J. in društvo "Mojka federakopravnost", št. 114 S. N. P. J. prirediti 29. t. m. veselico z dramatično predstavo in deklamacijami. Kakor je poročano, priredi se igra "Kdo je bližen".

Osebe:

- D. Peter, upokojeni pomorski kapitan Martin Judas; Eva, njegova žena Mary Judas; Milka, njuna hči Ana Mahan; Neznanec Pavel Pelk; Vladimír Vincenc Pat; Dr. Bohor John Bro; Anica, hišna Alojzija Ogrin

S trežaji.

Pred igro deklamacija: Glas delava. — Vabi se najljubneje vse Slovence iz Waukegana, N. Chicage in splotih vseh bližnjih naselbin, da se te veselice ozir. prireditve v največjem številu vdeleže. Po igri prosta zabava in ples za izvrstno postrežbo bode v vsakem oziru najbolj preskrbljeno. — Senteški pozdrav.

Frances Langenwaller, tajnica.

Cleveland, O. — Opozarja se vse članice društva "Naprej", št. 5 S. N. P. J. da se korporativno vdeležimo slavni razvita zastave društva Z. M. B. dne 29. aprila. Zbirališče v Josip Birkovi dvorani točno ob drugi uri popoldna. Ako ste ponosni, da ste člani največjega društva S. N. P. J. bodež tako ponosni, da se vsi od prvega do zadnjega člana vsi vdeležite te slavnosti. Josip Volk, tajnik.

Vabilo na plesno veselico

katero priredi
Jug. soc. klub št. 118
v dvorani društ. "Postonjska Jama" št. 188
dne 28. aprila, t. l. v Canonsburg, Pa.

Najljubneje vabimo vse somišljenike mesta in vse bližnje okolice, da se velikoštevilno te veselice vdeležite in nam tako pomagajo k boljšemu uspehu. Ves čisti dobiček je namenjen za soc. propagando.

Začetek ob šestih uri zvečer. Igrala bode godba iz Alexander, Pa.
Za sveže pivo in vse stransko dobro postrežbo in zabavo ho skrbel zato izvoljeni odbor. Pridite vsi do zadnjega na veselico. ODBOR.

Vabilo!

na
VELIKO SLAVNOST
ob priliki otvoritve
Slov. Nar. Doma
v La Salle, Illinois.

Slavnost se prične
29. aprila, ter se konča V SREDO VEČER
2. MAJA.

Glavne točke programa so sledeče:

V nedeljo popoldne ob eni se vrši korporativno korakanje po mestu, katerega se udeležijo slovenska društva iz La Salle in okolice z godbo na čelu. Po vrnitvi v dvorano nastopi pevsko društvo "Soča", ter pevski zbor "Harmonia", J. J. Kalashinski vodja.

Po petju nastopijo razni govorniki. Zvečer točno ob osmi uri uprizori Mladeniško društvo "Danica" iz Chicage krasno dramo "Lepa Vida" v petih dejanjih.

V ponedeljek večer se vrši koncert s petjem; po petju se vrši ples. V torek večer, ob osmi uri nastopi slovenska mladina s prizorom Mladi vojaki. Za tem se vrši igra Domen v petih dejanjih, katero uprizori Pevsko dramatično društvo "Soča". V sredo večer se vrši veliki ples. Ker bode ta slavnost s svojim bogatim programom res nekaj izvanrednega, zatorej Družba "Slovenski Narodni Dom" ujudno vabi vse Slovence in Slovenke iz LaSalle in okolice kot tudi cenjena slovenska društva, da se te naše slavnosti v obilnem številu udeležijo blagovoljce. Pri celi slavnosti bode sodeloval izvrstni orkester pod vodstvom J. J. Kalashinski.

Kličemo vsem: Dobro došli. ODBOR.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4635.

Datum v oklepaju n. pr. (Marca 31-17) poleg vsakega imena in na nova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

Članstvu S. N. P. J.

Glavni odbor je zaključil na svojem letnem zboru v januarju, kakor je vsem znano, da se poveča "Prosveta" dvakrat v tednu na osem strani čim je pridobljenih tisoč novih naročnikov v kontestu, ki se je vršil od 1. februarja do 31. marca t. l.

Kontest je izpadel popolnoma po načrtu in naslovnik naročnikov je narasel v odmerjenem času za več kot tisoč novih imen; članstvo in prijatelji lista so izvršili svojo dolžnost in zdaj naravno pričakujejo, da tudi gl. odbor izvrši svoje, kakor je zaključil na letnem zboru.

Ali žal, v januarju ni nihče računl z razmerami, ki so prišle v aprilu, z razmerami, ki so prinesle popolnoma novo situacijo v Ameriki in vrgle ves prejšnji življenj v nekakšno negotovost. Pritisnila je še hujska druginja, in kakor vsi drugi časopisi, tako se ne more niti "Prosveta" odtegniti pritisku, namreč druginji papirja. Vsled tega so zelo narasli izdatki, in kakor se kaže, bodo ti izdatki v tiskarni vedno večji. Na drugi strani so se pa zmanjšali dohodki lista v oglasih ne po naši krivdi, temveč vsled razmer, ki silijo trgovske tvrdke, da tudi one zmanjšajo svoje izdatke. Vojna je — in nihče ne ve, kaj nam prinese prihodnji teden in prihodnji mesec.

To so razlogi, s katerimi moramo danes računati. Zato je glavni upravni odbor sklenil na svoji zadnji seji 19. aprila — kakor bo razvidno iz zapisnika — da za enkrat počakamo s povečanjem petkove številke na osem strani. To se pravi: Sklep gl. odbora je še vedno veljaven, ampak izvršitev tega sklepa je odložena za nedoločen čas vsled navedenih vzrokov. Kriv ni tega odbor, krivo ni članstvo, kriv je le položaj, ki ga ni nihče videl vnaprej. Zapomniti si je treba: Jednota ne izdaja dnevnika zato, da bi imel kakšen posameznik dobiček od tega; ako je kaj dobička, gre v blagajno, ki je lastnina vseh članov. Pravzaprav mora iti ves dobiček za izboljšanje lista. Dolžnost glavnega odbora pa je, skrbeti, da članstvo nima izgube pri dnevniku. Vsako povečanje lista v tem času druginje, ko je tiskovni papir tako neusmiljeno drag, da bi pomenilo, da izdatki presegajo dohodke.

Iz tega sledi, da mora list imeti še več dohodkov, še več naročnikov. Bratje agitatorji in sestre agitatorice, ki so tako marljivo delale ob času zadnjega kontesta, ne počivajte! Dela je še mnogo in polje je še široko. Vsak nov naročnik je nov korak, ki vodi do povečane "Prosvete"; vsak nov naročnik pomeni, da smo en dan bližje, ko bomo lahko izvršili sklep gl. odbora. Saj ni treba, da bi vas morali le s kontesti in darili izpodbujati k delu. Dnevnik je lastnina vsega članstva in vrhutega je treba, da se agitacijsko delo razširi tudi na tiste člane, ki še niso bili aktivni, kajti nevaležno bi bilo, da se trudi le kakih petdeset članov ko pa šteje jednota čez 15.000 članov.

Kakor hitro bodo kazale gospodarske razmere ugodnejše lice, bomo takoj izvršili sklep gl. odbora in povečali "Prosveto". Medtem pa na delo, bratje in sestre, da se to čimprej izvrši!

Dobra znamenja.

Strajki v Nemčiji še niso končani in težko je verjeti kajzerjevimi trobilom, da bodo delavci takoj zadovoljni, čim dobe malo več krompirja in kruha. Iz nemških virov neprenehoma prihajajo vesti, da bodo nemški socialisti pod Scheidemannovo zastavo rešili kajzerjev tron z izvojevanjem separatnega miru z Rusijo; in kolikor je teh vesti, toliko je zanikavanj iz Petrograda, da ruski socialisti ne bodo sklepali miru s kajzerjem.

Svedski delavci zahtevajo republiko. Na Španskem se kuha revolucija, ki je neizogibna. V Združenih državah ni več treba dolgo štrajkati za večjo plačo. Prvi majnik ni več daleč. Ne maramo biti preroki, toda zdi se nam, da bo letošnji prvi majnik zapisan v zgodovini svetovnega proletarijata z velikimi črkami.

Zvijazce in laži nemške vlade.

Laži in zvijazce, kakršnih se poslužuje oficijelna Nemčija, da bi si obrnila brezpogojno pokorščino ljudstva doma in strla vsak čut človeškega ponosa v ljudstvu okupiranih dežel, prekašajo vse mahinacije in demonske zlobnosti, kar si jih je še kedaj zmisll katerikoli satan v človeški koži.

Zadnji teden se je vtihotapilo dovolj vesti preko nemške meje, ki dokazujejo, da je notranji položaj v Nemčiji resen kakor še ni bil nikoli. Stavke delavcev, gloveči obhodi štrajkarjev po vseli večjih nemških mestih, poušljeni izgredi in krvavi spopadi, zahteve po političnih ref. in nešteti slični dogodki, ki so še prikriti zunanemu svetu, prikazujejo z vso resnobo, da se v Nemčiji gode velike reči. Toda vladno časopisje, ki mora tako pisati kakor zapove kajzer, s svojo tolovajsko bando, poroča, da so res bile "majhne delavske demonstracije", in da delavci ne zahtevajo drugazga, kakor malo več hrane in to je vse.

Tako kajzer slika notranji položaj Nemčije zunanemu svetu. Ali kajzer obenem skrbi, da imajo ljudje v Nemčiji popolnoma drugo sliko o položaju izven Nemčije. Vlada obljubljuje Nemcem popolno zmago že tretje leto, namreč zmago, ki bo prinesla hiter mir in konec mizeriji. Prej, dokler še ni bil pritisk lakote tako velik, so obljubovali zmago z mirom od spomladi do jeseni in od jeseni zopet do spomladi: Zdaj pa vrag že šalo jemlje. Lakota pritiska, da je strah — in zato zdaj obljubljuje zmago v par tednih in kvečjemu v par mesecih. "Koelnische Zeitung" tolaži ljudi na ta način:

"Pokonej glave! Vojna bo trajala še par tednov in kvečjemu par mesecev in potem bo mir. Naš cesar nam je obljubil mir in njemu moramo zaupati. Da bo kmalu mir, dokazuje dejstvo, da je šla Amerika v vojno. Amerika vidi poraz zaveznikov in zdaj hoče rešiti, kar še more na dolgovi za munice. Potrpite! En grilžej manj ali več. Naš Bog je z Nemčijo in Nemčija mora zmagati, samo potrpeti je treba."

Tako vleče kajzer ubogo nemško ljudstvo za nos. Vse poraze in vse batine, ki jih dobiva Nemčija na bojiščih, se prikazujejo v vladnem časopisju kot "zmage" in "strategične poteze". Ko je berlinska vlada začela s svojo barbarško submarinsko kampanjo, je zagotovila ljudstvo, da v treh mesecih bo Anglija brez ladij in kletela bo na kolenih, poročila se za mir. Tretji mesec se bliža h koncu — in Anglija še ni na kolenih! Ampak nemško časopisje prinaša dan za dnevom dolge kolone inen torpediranih ladij s pripombami: "Zdaj gre h koncu. Par tednov še potrpite, pa bo vse dobro." Medtem pa časopisje ne pove, koliko submarink se ni, niti se ne bo nikdar vrnilo v nemške pristane.

Toda kajzer ve, da mu prede slaba. Na Ruskem je izbruhnila

revolucija. Aha, zdaj smo na konju! V Rusiji so zavladali radikalni sloji, med katerimi so socialisti zelo močni. Socialisti so za mir! Oni so proti vojni! Gotovo saj je bil Liebknecht tudi proti vojni — in zato se zdaj pokori v ječi. Ampak ruski socialisti so druga reč. Oni bodo pomagali, ni vrag, da ne bi! Ali kako priti do njih? Čisto lahko! Alo ti Scheidemann, ti, ki si za mir z nemško zmago, pojdi v Rusijo z oljkino vejico in ponudi jim trnek, drugo je pa naša stvar, Scheidemann se je res vsedel na limanice, kakor se je že dostikrat odkar traja vojna, toda ruski socialisti so pametnejši od svojih nemških sodrugov in krasen načrt je padel v vojo.

Kaj pa zdaj? Iz Švice poročajo, da bo kajzer še enkrat poskusil z ruskimi socialisti in jim pokazal štrajke v Nemčiji — o katerih trdi, da so bile le "mirne demonstracije" — češ: "Poglejte, dragi moji ruski revolucionarji! Tudi Nemčija je tako dobra kakor Rusija in pripravljena na revolto, torej sklenite mir, ljudje božji! Tudi pri nas smo za demokracijo, ampak prej mora biti mir, mir, mir!"

Ampak to še ni vse, kar počneja kajzer, da bi z vseni mogočimi zvijazkami pridobil Ruse za separatni mir. Znano je, da je obljubil Poljakom "neodvisno kraljevstvo", ki pa ni pridobilo simpatij pri poljskem ljudstvu. In česa že ni obljubil kajzer Belgijcem? Nemške čete so namreč dobila strle Belgijo, niso pa še danes strle sovrastva, ki ga gože Belgiji napram Nemčiji. Kaj že ni storil kajzer in njegova vlada, da bi prepričala Belgijce, da je ona edina prijateljica belgijskega naroda, toda vse ni pomagalo nič; Belgijci so še vedno naklonjeni zaveznikom.

Zdaj si je pa izmislila kajzerjeva vlada nov načrt, da užene Belgijce in zlomi njihov odpori duh. Razširila je med njimi brošuro v bejgijem jeziku seveda, ki napoveduje meseca julija t. l. strašne boje v Belgiji, boje, ki bodo izbrisali s površja zemlje Brusel Antwerpen in ostala večja belgijska mesta žrtvami potisnili bojno fronto v Belgijo, pravi brošura — in v strašnih bitkah, kakršnih še ni videl svet bodo razdžane vase in mesta. Brusel bo padel, kup riazvalin, toda tedaj bodo Nemci dobili odločilno bitko in zavezniki bodo docela poraženi. Vse to se bo zgodilo v Belgiji po domišljiji kajzerjevih hlapcev. Toda Belgijci se ne znenijo. Naj gre Brusel in Antwerpen — pravijo — samo da gredo tudi Nemci.

V okupiranem delu Francije izdajajo Nemci francoski list "Gazette des Ardennes", v katerem ni drugazga čitati, kakor o samih porazih Francije in da vse dobro, cesar imajo pričakovati Francozi, ima priti edinole od Nemcev. Za angleške boje ujetnike oficijelna Nemčija tudi poseben časopis

pod imenom "The Continental Times", v katerem ubogi ujetniki ne čitajo drugih novic, kakor da je London že v razvalinah, da nima Anglija niti ene barke več in da je propast Anglije vsak dan bližje. To se pravo duševno trpičeti ujetnike, ko že dovolj trpe vsled glada in živinskega dela. Takšne zločine izvršuje kajzer s svojo tolovajsko tolpo nad svojim in podjarmljenim ljudstvom.

POLOŽAJ ZA VOJAŠKO PREDLOGO V KONGRESNI ZBORNICI NI UGODEN.

(Nadaljevanje iz prva strani)

izjavlja, da vpraša v senatu, da jo senat soglasno odobri. Če senat ne stori tega, potem stopi v veljavo nova omejitev za parlamentarni red.

Debato v kongresni zbornici je odprl kongresnik Dent. Dejal je, da je bil pri predsedniku in vojnem tajniku in je ponujal vsakovrstne kompromise za složen nastop, ker smatra složen nastop bolj važnim kakor način, po katerem zberejo armado.

Dent je nadaljeval, da predloga, kot jo je spremenil odsek, daje pravico zbrati armado 1.000.000 mož in varuje priročno pravico Američanov, da prostovoljno branijo svojo deželo.

Za obvezno vojaško dolžnost je prvi govoril kongresnik McKinzie iz Illinoisa.

Vprašal je, če naj težko butaro nalože le tistim, ki so pripravljeni služiti prostovoljno, ali se pa butara naloži vsem enako na ramena.

V senatu je govoril za predlog senator Wadsworth iz New Yorka.

V teku govora je pripomnil senator Borah: "Imam nekaj podedovanih pomislekov proti splošni in obvezni vojaški dolžnosti, ki jih senator hitro odstranjuje. Prosim, da nadaljuje."

ALI JE POLICIJA ODKRILA TATINSKO GNEZDO?

Chicago, Ill. — Pred kratkem so tatovi vlomili v stanovanje mrs. Wende in ukradli dragocen kožuh in za tri sto dolarjev zlatnine. Ko gre mrs. Wende po Paulina ulici, opazi, da neka tujka nosi njen dragocen kožuh, ki je stal \$700. Šla je za njo, da je videla, kam je šla in na to je poklicala policijo. Policija je našla v stanovanju razno obleko, kožuhovino, zlatnino tako da sodi, da je odkrila tatinsko gnezdo, v katerem so tatovi prodajali svoj plen.

POTAPLJAČO SPUSTE V MORJE.

Portsmouth, N. H. — Poveljnik William L. Haward naznanja, da spuste potapljačo L. — 8 v ponedeljek v morje. To je prva potapljača, ki so jo zgradili v portsmouthski mornariški ladjedelnici.

KDOR SE V NEVARNOST PO DAJA...

Chicago, Ill. — S temi besedami pričinja slovenski pregovor, ki se je do pike spolnil na Richardu A. Secorda, privatnim detektivom, ki so ga železniški uslužbeni toliko časa suvali in tepli, da je oblezal mrtev.

Secord je prišel v salun Michaela Sullivana na 302 West 47. ulici. Predstavil se je salunarju kot železniški strojevodja in mu pravil, da je prišel obiskat svojega "starega prijatelja" Murphija.

Te besede je slišal nekdo izmed železniških uslužbencev, ki so se nahajali v salunu. Spomnili so se, da je bilo v zadnjem času odpuščenih več železničarjev, ki so bili naznanjeni, da zahajajo v salun.

Naenkrat je bilo slišati med železničarji lahko brenčanje, kakor da brenče čebele po salunu, potem je bilo slišati glasno kletvino in nekdo je na glas zaklical: "Linčajte spijona!" Nekdo je udaril detektiva s pestjo po obrazu, da je padel na tla. Salunar je hotel braniti Secorda, a železničarji so ga porinili na stran. Končno se mu je posrečilo potegniti detektiva v stransko sobo. Od tukaj je detektiv ubežal na Princeton ave. Tekel je, kolikor so ga nesle noge. Že je bil blizu stranske ulice, ko ga zgrabi zopet pest mož. Udari s pestjo so pričeli deževati po njem in detektiv je obležal.

Po cesti je prišel policaj Patrick Murphy, ki opravlja službo na klavniški postaji. Ko se je pričel, da je detektiv mrtev, je od dal znamenje za izgrede. Pridrhal je voz, naložen s policaji, a o mozech, ki so pretepli detektiva, ni bilo duha ne sluha.

Policija je na slepo aretirala nekaj oseb, ki jih sumi, da so se udeležile napada na detektiva.

Uradniki Thielove detektivske agenture izjavljajo, da Secord ni vohunaril med železničarji.

SUMARIČNO OBEŠANJE PRI VRZENCEV VILLE.

Juarez, Mex. — V bitki v bahicorskem distriktu v zapadni Čikavi je padlo do 200 pristašev Ville, Tekom bitke in po bitki so o besili do sto Villinih pristašev. Bitka se je pričela ob petih zjutraj in je trajala nad dve uri.

Ustavnim četam je zapovedoval Francisco Murguia, Villa je imel 1.200 četašev in se je umaknil v smeri proti San Jose de Las Cuevas.

ODKRILI SO NOVEGA ŠKODLJIVCA ZA BREKŠKE.

Washington, D. C. — Zvezni železkošlovci v poljedelskem departamentu so odkrili novo žuželko, ki škodi breskvam. Učenjaki sodijo, da so škodljivca zanesli v Združene države iz Japonske.

Banatski polki. (Kambana, bolg. list, 6. I.)

V austro-ogrski armadi sta dva polka, v katerem so sami "banatski Bolgari". Višji častniki pri teh dveh polkih so večinoma oni Bolgari, kateri so obiskovali avstrijske častniške šole. Ti "banatski Bolgari" govorijo čisti bolgarski jezik in se niti ne mešajo z drugimi narodi. "Banatski Bolgari" se borijo sedaj za svojo pravo domovino — Avstro-Ogrsko in so že bili večkrat pohvaljeni od višjega poveljstva.

Ko se je pred kratkim mudil na Dunaju nek višji bolgarski državnik, je zahteval, da se mu predstavi polkovnik Molov. Kako je bilo pa začudenje, ko se pred njim pojavi avstrijski častnik.

"Zakaj ste oblekli avstrijsko častniško uniformo?" ga vpraša državnik.

"Jaz sem banatski Bolgar in častnik avstro-ogrskarmade. Mi živimo tukaj v največji svobodi in imamo vse pravice, katere imajo drugi narodi v tej monarhiji."

(To je največja neumnost, kar so jih še Bolgari napravili. "Banatski Bolgari", 2 polka "Banatski Bolgarov"! Svoboda v monarhiji! Ironija, neumnost! Dunajski menda niso niti Bolgari, ki so vedeli da žive v Banatu Bolgari. Mogoče so tja prišli iz Marsa. Opomb. urej.)

Noče sladšice.

Farmer (trampcu): "Tako! Delati, nočete, ali ne veste, da delo oslabi življenje."

Tramp: "Res je! Pa veste, za sladkarije jaz nisem nikoli maral."

Vesti z evropskega bojišča.

(Nadaljevanje iz prve strani)

in Oise. Huda artilerijska bitka je bila večeraj severno od Saucy. Med reko Aisne in Chemis des Damesom so francoske čete okupirale nove pozicije. Vsi sovražni protinapadi so bili odbiti in francoski avijatici so zrušili šest nemških eroplanov.

Berlin čez London, 24. aprila. — (Nočna depeša). Na bojišču pri Arrasu so se novi angleški napadi rabili brez uspeha in sovražnik je imel velike izgube. Ob reki Aisne in v Saupaniji so bili vroči dvo-boji.

Amsterdam, 24. aprila. — Poluradno poročilo iz Berlina se glada, da so Nemci ukazali prebivalstvu v St. Quentinu, da odide iz mesta. Vse moške od 15. do 60. leta so spravili na varno in ravno tako so deportirali tudi mlajše ženske. Stare ljudi in matere z otroci so preselili v primerno daljavo od fronte in jih pustili, da gredo, kamor hočejo. Iz tega je sklepati, da nemško poveljništvo ne bo več dolgo branilo St. Quentina.

Ruska fronta.
Petrograd, 24. aprila. — V okolišju Rige so bili večeraj manjši spopadi in operacije oglednih odredkov. Pri reki Aa so Nemci streljali s steklenimi krogli. V Karpatih divjajo viharji s snegom. Na rumunski fronti so tudi viharji in deževje v goratih okolišjih. Reke so zelo narasle. Naše čete so izvršile več uspešnih protinapadov in reikupirale stražne pozicije, ki smo jih izgubili pred kratkoma. V okolišju Kotalunga, severnozpadno od Braile je naša težka artilerija razpršila sovražni bataljon.

Berlin, 24. aprila. — Na ruski fronti je sovražnik večeraj naperil vroč topniški ogenj proti našim linijam. Ker so ruski avijatici bombardirali Lido, so naši letalci vrnili z bombardiranjem Golodečna in Tureca, severno in južno-zapadno od Minska.

Nov poraz Turkov.
London, 24. aprila. — Gen. Haude javlja, da so angleške čete pregnale Turke iz njihovih pozicij med Izablatom in Samaro in večeraj so okupirale Samaro. Naš plen je velik. Na postaji v Samari smo zajeli 16 lokomotiv in 224 železniških vozov.

Petrograd, 24. aprila. — V Perziji so začeli nagajati Kurdi z razdevanjem bronjavne zveze v ozadju naše fronte. 15. aprila so Arabci napadli našo posadko v Čerabanu, 25 vrst južnoiztočno od Kizil Arata, ki je spremljala Angleže. Posadka je vrgla Arabce nazaj in prišla v Bakubo.

Italijanska fronta.
Rim, 24. aprila. — Vojni urad poroča o normalnih topniških bojih na vsi fronti brez kakšnih izprememb.

Vesti iz Rusije.

London, 24. apr. — "Ruski Invalid" v Petrogradu piše, da se Nemci pripravljajo za invazijo ruskega obrežja med Rigo in Petrogradom z očitnim namenom, da odrežejo glavno mesto od ostale Rusije. Mogoče bodo skušali izkreati čete v Pernavu ali Revlu in morda tudi na katerem mestu v Finskem zalivu. V Libavi in ostalih lukah ob Baltičkem morju zbirajo Nemci čete in transportne parnike. Te priprave — pravi omenjeni list — so nov dokaz, da kajzer računa na demoralizacijo ruske armade v zvezi z notranjim položajem v Rusiji.

Nemci potopili ruske pregnancye.

Petrograd, 24. apr. — Nenuška submarinka je potopila parnik "Zara", ki je vozil ruske politične begunce domov v Rusijo. Parnik je bil potopljen 13. aprila. Ta vest je delovala kakor strela na ekstremne pacifiste med tukajšnjimi socialisti, ki so bili doslej naklonjeni omenjeni — propagandi za mir.

S torpedirano ladjo vred je utonilo pet pregnancye in med njimi tudi Nikolaj Karpovič, znani socialist, ki je moral pobegniti iz prejšnje caristične Rusije, in to je razburilo ruske socialiste.

Vesti, da se Nemčija pripravlja na ofenzivo proti Rusiji, so učvrstile vezi med političnimi frak-

cijami, in če misli kajzer res udariti, bo našel Rusijo zedinjeno do zadnjega moža. Justični minister Kerenskij, v katerega ima rusko delavstvo neomajano zaupanje, je danes izjavil, da bo Rusija nastopila v obrambo svoje svobodne domovine kot en mož. Še celo Litvini, Poljaki, Malorusi in Finci, ki niso imeli nobenega veselja do vojne pod prejšnjim, carističnim režimom, so zdaj navdušeni za obrambo izvojevane svobode in jo pripravljene braniti do skrajnosti.

Kerenskij je naslikal tužno stanje Rusije, v kakršnem je bila tik pred revolucijo. Stara, carjeva vlada je spravila državo v tako slab položaj, da bi prva nemška ofenziva prignala Rusijo v odločilen poraz, ako bi še vladal car s svojo kliko. V januarju je imela armada le za dva dni hrane in zaloga kuriva je prišla malone na nič. Nova vlada je pa v vseh ozi-rih izboljšala položaj.

Taškent, Turkestan, 24. apr. — General Kuropatkin, ki je bil aretiran vsled razdeljevanja orožja med ruske naseljence proti domačinom, je na poti v Petrograd v spremstvu močne vojaške straže. **Rusija za vojno do konca.**

Washington, 24. apr. — Državni departament je večeraj uradno razglasil, da je prejel izjavo časne ruske vlade, ki se glasi, da Rusija najmanj ne misli na separatan mir z Nemčijo. Kakor ne bodo odnehale Združene države, dokler ne dosežejo svojega namena, tako bo nova Rusija v vojni do konca, dokler ne obleži kajzerjem docela poražen.

DELAVSKE VESTI.

KOLIKE VREDNOSTI JE PRAVO VARSTVO V ORGANIZACIJI!

Albia, Iowa. — Ko je odškodninski zakon postal pravomočen je tukajšnji distrikt rudarske organizacije U. M. W. of A. ustanovil pravovarstveni biro, da pomaga in svetuje rudarjem, če ponesrečijo, da pridejo do pravic.

V teku časa se je izkazalo, da je pravovarstveni biro neprecenljivo vrednosti za rudarje. Od leta 1914 do 1917 je biro pripomogel ponesrečenim rudarjem in njihovim družinam, da so prejeli \$143,957.61. Od te vsote odpade \$69,641.78 na družbe, ki niso sprejele odškodninskega zakona, in \$74,315.83 pa na kompanije, ki so sprejele odškodninsko postavo.

Pravovarstveni biro je moral v nekaterih slučajih apelirati do najvišje instance, da je pripomogel rudarjem do pravice. Če kateri rudarjev ponesreči v tem distriktu, naj se obrne na sledeči naslov: "Legal department," U. M. W. of A., Albia, Iowa.

STAVKA JE ZAPRELA TOVARNO ZA ŠKROB.

Columbus, O. — Vsled stavke v elektrarni Interstate Public Service kompanije stoji delo v Union Stareh Works v Edinburgu, ker je podjetje ostalo brez gonilne sile. Kurjači in pomožni delavci zahtevajo pet centov povišanja mezd na uro.

OPERATORJI NA POLJU TRDEGA PREGOJA SO PRAVLJENI ODNEHATI.

New York, N. Y. — Operatorji iz krajev v Pennsylvaniji, zapadnega New Yorka in Ohija, v katerih kopljejo trd preuog, izjavljajo, da so pri volji priznati 20-odstotno povišanje mezd.

Prizadetih je 173,000 rudarjev.

VAŽNA RAZSODBA ZA DELAVCE.

Albany, N. Y. — Najvišje državno sodišče je razsodilo, da je napačno tudi prisilovati k zaslužku, če je treba določiti odškodnino za poškodbo.

Neki šofer je na delu smrtno ponesrečil in njegova soproga je tožila, da pri odmerjenju odškodnine prištejejo k mezdii tudi napačno, ki jo je dobival njen mož. Obravnava je zanjo končala ugodno in razsodba je velike važnosti za take slučaje v bodočnosti.

ODLOČNOST ZMAGA.

Denver, Colo. — V državi je uveljavljen zakon, ki nalaga delav-

cem, da ne smejo skozi trideset dni zastavkati, ampak morajo o svojem namenu obvestiti industrijalno komisijo, da skuša v tridesetih dneh s posredovanjem končati stavko. Če delavci niso zadovoljni z razsodbo komisije, ali če posredovanje ponesreči, potem lahko delavci zastavkajo. Očitno je, da ima zakon namen dati delodajalcem dosti časa, da se prave s stavkokazi.

Te dni so pleskarji in tesarji zahtevali sedem centov in pol povišanja na uro. Obvestili so industrijalno komisijo, da zastavkajo, če v petih dneh delodajalec ne priznajo njih zahteve, in da ne bodo čakali, da poteče rok tridesetih dni. Po štirih dneh je komisija sporočila delodajalcem, naj priznajo zahteve delavcev.

PAMETNI ZAKONI.

East Helena, Mont. — Legislatura je sprejela predlogo, ki določa osemurni delavnik za žene v vseh industrijah.

Neki drug zakon določa, da šolarji v javnih šolah dobe knjige zastoj.

LEPA ZMAGA.

Detroit, Mich. — Delavci, ki pokladajo moznik so zmagali po kratki stavki. Izvojevali so priznanje umije, osemurni delavnik, \$4.75 dnevne plače za izake delavce in \$3.50 za pomagace.

MESARSKI POMOČNIKI SE ORGANIZIRAJO.

Aurora, Ill. — Tukajšnji mesarski pomočniki so se organizirali in gospodarji so priznali njih zahteve.

KOLIKO JE BILO IZPLAČANE ODŠKODNINE.

Harrisburg, Pa. V letu 1916 je bilo za poškodbe izplačanih \$4.224,875.43 v Pennsylvaniji. Če bi ne bilo odškodninskega zakona, bi delavci dobili komaj četrtino te vsote.

STRAH PRED STAVKO.

Chicago, Ill. — Westera Union Telegraph kompanija je iz strahu pred stavko uvedla v nekaterih svojih departimentih osemurni delavnik.

STAVKA PRISTANIŠČNIH DELAVCOV.

Baltimore, N. J. — Pristaniščni delavci zahtevajo pet centov povišanja mezd na uro. Parobrodne in železniške družbe so odklonile zahtevo in delavci so zastrajkali.

USPEHI V ZADRUŽNIŠTVU.

Beid, Ill. — Tukajšnje konzumno društvo je prodalo v treh mesecih za \$11,202.03 blaga. Zadržani so dobili deset odstotno dividendo.

V Bicknellu, Ind., je bilo konzumno društvo ustanovljeno 10. avgusta 1916 s 86 člani. Društvo šteje danes 160 članov. V prvih šestih mesecih je društvo prodalo blaga za \$13,211.88, zadržani so dobili osemodstotno dividendo.

DELAVNIH MOČI JE PREVEČ.

Sesser, Ill. — V tukajšnjem rudniku je dosti delavni moči.

V Christopheru, Ill. je rudnik šteje 2 Christopher Coal Mining kompanije preobložen z delavnimi močmi.

FARMA NA PRODAJ.

Proda se 40 akrov obstoječa farma po jako nizki ceni.

Polovica je izčiščena, 8 akrov je pripravljenih za plug, ostali del je posejana s krmno za živino in 20 akrov pa je pašnik. Na farmi je hiša s dvema sobama, hlev je 24x40, en konj in vse potrebno kmetijsko orodje, proda se ali vse skupaj ali pa samo nepremična vrednost kakor kdo želi. Za nadaljša pojasnila obrnite se pisмено ali pa pridite osebnog ogledati:

John Bregant, Willard, Wis. (3x v t.)

UNIJSKA KROJAČNICA

Izdelujem novo obleko po naj-novejšem kroju. Popravljamo, čistimo in likamo.

PERKO & BRATKOVITZ
311 — 1 st. Ave., Milwaukee, Wis.

Hrbtobol

ALI STE SLABI?

Ako se čutite slabi, ako gubite na teži, ako nimate dobrega teka in ako je vaš prebavni sistem iz reda, tedaj rabite

Severa's Balsam of Life
(Severov Življenjski Balsam).
On odpravi zaprtje in utrdi vos sistem.
Cena 75 centov. V lekarnah.

nastane navadno vsled nereda v obistih in zahteva takojšnjo zdravniško pozornost.

Severa's

Kidney and Liver Remedy

(SEVEROVO ZDRAVILO ZA OBISTI IN JETRA).

Vživajte to zdravilo, da odpravite nerednosti. Priporoča se tudi pri vnetju obisti in mehurja, pri tiščanju ali odtoku motne scale, pri bolestem puščanju vode, proti oteklim nogam, vodenici in kislem želodcu. Cena 50c in \$1.00.

SEVEROVA ZDRAVILA

so naprotaj povod v lekarnah. Zahtevajte samo Severova. Zavr-nite ponaredbe. Ako ne morete dobiti, kar zahtevate, naročite naravnost od

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA

POZOR! POZOR!

Ali že veste za edino slovensko brusilnico in trgovino z brivsko pripravo?

Kdor hoče imeti od 3 do 15 let jamčene britve, stroje za britje, stroje za striženje, škare in vse brivsko in rezilno pripravo, naj se zgledi pri meni. Vsako pri meni kupljeno realno orodje nalrusim enkrat brezplačno. Kdor ni z blagom zadovoljen, se mu denar povrne. Škarsna listica se pošilja po pošti na spodaj omenjeni naslov. Vse je delo jamčeno. Se pripravam!

F. K. BAUZON, 5920 St. Clair Ave., CLEVELAND, O.

Največja Sl. zlatarska trgovina

Frank Černe

6033 St. Clair Ave.
Cleveland, O.

Zepne in stenske ure, prstane in medaljončke vseh Slov. Jednot in Zvez, broške, zapustnice, diamantne prstane in javalirje, verižice l. t. d.

POPRAVLJAMO: ure in drugo zlatarino po niski ceni.

PODRUŽNICA
COLUMBIA GRAMOFONOV

in gramofonskih plošč. Slovesnikih in drugih. Prodajamo na lahke mesečna odplačila. Pišite po cenik, kateri se vam pošlje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za ceno predno drugog kupite.

Najboljše blago. Najnižje cene.

Za časa neznosne draginje

V LEKARNAH

se mora vsakdo čuvati nevarnih bolezni, ki pomenijo propast družinskih prihrankov. Tukaj je vreden pregovor "Takošnija pomoč, je najboljša pomoč". — Zaprtje, glavobol, izguba teka, splošna slabost, vsi taki znaki so opomin, da si poiščete uspešno zdravilo, pravočasno negovanje črev odstrani vse nadloge, ki bi lahko nastale v bodočnosti.

Trinerjev Ameriški Elikvir iz Grenkega Vina.

je pravo zdravilo, ki ga rabite v takih slučajih. On izčisti čreva, odstrani vse nabiranje se odpadke, v katerih se plode in goje bakterije, pomaga prebavi, povrne tek, krepi kri in žolode, ki se potem lahko obrani množici bakterijskih napadencev. V gori omenjenih slučajih nastane nevrozost, nered v žolodcu, pri ženskih premenlah življenja ali pri premožarjih v premožarskih okrajih itd. to zdravilo je priznano neprimerljivo najbolje med vsemi enakimi pripravami. Pripravljeno je iz grenkih rastlin, blisk in skoraj neprecenljive zdravniške vrednosti in čistega naravnega, močnega rdečega vina. Celog najboljši občutljiv žolodec ga sprejme z lahkoto. — Cena \$1.00, v lekarnah.

TRINERJEV OBLIŽ

prinese v vaš dom pravo družinsko zdravilo. To je neprekosljivo za revmatizem ali nevralgijo, je izvrstno za poskodbe, razpokljine, otekel in ohromel vrat, itd. zelo krepilno za utrjene mišice po trdnopoinem delu ali za utrjene noge po dolgi boji. Cena 25 in 50c. v lekarnah, po pošti 35 in 60c.

TRINERJEV OLAŠATELJ KAŠLJA.

je najbolj uspešno zdravilo za prehlade in kašelj, hripavost, bronhitis s saduho, itd. Cena ista kot za obliž. Trinerjeva zdravila so dobila največje mogoče nagrade pri več mednarodnih razstavah. Zlatje nagrade: Zlata kolajna — San Francisco 1915, Grand Prix — Panama 1916.

Jos. Triner

IZDELOVATELJ

1333-39 So. ASHLAND AVE. CHICAGO, ILLINOIS.

SoroL

Priprepen po načinu, ki ga je rabil star moder menih

SoroL se je izkazal čudovito uspešnem za krče žolodcu in trebuhu, bolan vrat, na-dubo, glavobol, izgubo teka, prehlad v glavi, itd. itd.

Priredi ga ista kompanija, ko dela slavni "Pain Ex-peller" staro vredno sred-stvo za vdrženje. Pameten človek ima svo steklenico vedno pri rokah. Zhe in 50c v vaših lekarnah, ali na pri F. A. D. RICHTER CO. 74-80 Washington Street, NEW YORK

JOSEPH MELUCH
gostilna, 5501, St. Clair Ave.
Se priporoča v obisk Slovenceem in Hrvatom. Sveže pivo, vino, žganje in cigare.

Klobuke izčistim in popravim za 50c.
M. KOŽUH
UNIJSKI KROJAČ
Obleko in sukaje naredim po naročilu za \$20.00 in več. Plašče za deč pa za \$4.00 in več.
Čistim, likam, in popravljam vse obleko.
1113 So. Jefferson Ave., St. Louis, Mo.

GOSPA M. CIBOROWSKA
BABICA
Izučena v Illinois College za babico in ima Diploma, je vsak čas pripravljena vam postrežba. Tel. 3511, Box 662, DePue, Ill.

JOHN RUPAR
Gostilna s dobro pijačo hrano in stanovanjem.
Se priporoča rojakom in znancem v obilen obisk.
Točna in dobra postrežba.
164 Reed St., Milwaukee, Wis.

J. F. MALY
3736 W. 26th Street
CHICAGO, ILL.
FOTOGRAF
Izdelujem ženitvanske in družinske slike. Prodajam slike glav. urada S. N. P. J. v velikosti 11x13 za v okvir. Ravnotako dopinice s sliko glav. urada S. N. P. J. prodajam po fu komad, 6 za 25c, poštnina je všteta.

